

ପୂର୍ବ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁ ଆମେ ଉଦାହରଣ ଲଞ୍ଜିଗାଲ୍ ର ଧାରଣା କୁ understood ିଥିଲୁ । ଯାହା ଏକ ଏରିଆ ଫଙ୍କସନ୍ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ଆମେ କୁ understood ିଥିଲୁ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ର ଧାରଣା କ'ଣ ତାହା ପରେ ଆମେ $f(x)$ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କୁ ସମସ୍ତ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ସଂଗ୍ରହ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲୁ । ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଏକ ରିଆଲ୍ ସେଟ୍ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ଆମେ ଏହି ବକ୍ତା ପରିବାରର ଜ୍ୟାମିତିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କିମ୍ବା ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ କୁ understood ିଥିଲୁ ଏବଂ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିଥିଲୁ । ଯାହାକୁ ଆମେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ବୋଲି କହିଥିଲୁ । ଆଜି ଆମେ ଆମର ପୂର୍ବ ଶ୍ରେଣୀରେ ଶିଖିଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଆମେ ଆଗକୁ ଦେଖିବା ଯେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ଆମେ କିପରି ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିପାରିବା ଯାହା ଆମକୁ ଦିଆଯିବ

ଡେଣ୍ଡି ଆମେ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ନେବା ଯେଉଁଠାରେ ମୁଁ କରିବି । କ୍ରମାଗତ c ପାଇଁ ତୁମକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖାଇଥାଉ ଯାହାକୁ ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ନେଇଥାଉ

ଡେଣ୍ଡି ମନେକର ଯେ ଆମେ ଯେପରି । ଫଙ୍କସନ୍ କ୍ଷୁଦ୍ର $f(x)$ ର ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ $f(x)$ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ked ଯାହା ପାଖାପାଖି ଚାରି ପୁସ୍ତକ ଦୁଇଟିକୁ ବ $raised$ ାଯାଇଥିବା ପରି ଦିଆଯାଏ ଯେପରି ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ମୂଲ୍ୟ ଆମକୁ ଦିଆଯାଏ

ଡେଣ୍ଡି ଏହା କେବଳ ନୁହେଁ ଯେ ଆମକୁ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ । x ର ଏହା କିଛି ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛି ଯେ ଆମକୁ ସେହି ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ f ମୂଲ୍ୟ ପାଞ୍ଚ ହେବ ଯେତେବେଳେ x ସମସ୍ତ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ପରିବାରରୁ ତୁମକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା କିପରି ଦେଖାଯିବ ତାହା କିପରି ଦେଖାଯିବ ତାହା x ର ପ୍ରକାରର ଫଙ୍କସନ୍ ର ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ର ପୂର୍ବ ଅନୁଭୂତିରୁ ପାଖାପାଖି n କୁ ଆମେ ଜାଣିପାରିବା ଯେ dx ର x ଦ୍ୱ $power$ ାରା ପାଖାପାଖି ପାଞ୍ଚ ଏବଂ ଦୁଇଟି x ପରି ପରିଣତ ହୁଏ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ଆମକୁ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେପରି ଗୋଟିଏ f ପାଞ୍ଚ ସହିତ ସମାନ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକ ଦୁଇଟି ପୁସ୍ତକ c ପାଞ୍ଚ ସହିତ c ର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରେ

ଡେଣ୍ଡି ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ $f(x)$ ରୁ । ଏଠାରେ po କୁ x ବ $value$ ାଇବା ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଥାଏ । wer ପାଞ୍ଚ ପୁସ୍ତକ x ପୁସ୍ତକ ଦୁଇଟି ଡେଣ୍ଡି ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତି ଯେ ପାଖାପାଖି ପୁସ୍ତକ ଦୁଇ x ପୁସ୍ତକ ଦୁଇଟିକୁ ପାଖାପାଖି କୁ ବ $raised$ ାଇଥିବା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ x ପାଇଁ ଯାହା ଆପଣଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ x ଏକ ପାଞ୍ଚ ସହିତ ସମାନ ହୋଇଥାଏ

ଡେଣ୍ଡି ଯଦି ଆମେ ଆଆଉ । ଏକ କଣ୍ଟିଣ୍ଟନ୍ ଡିଆଗ୍ରାମା ଯେପରି f_1 ଭାବରେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କଣ୍ଟିଣ୍ଟନ୍ ସେହି ସ୍ଥିର ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ସମାନ ହୋଇପାରେ ସାଧାରଣତଃ we ଆମେ ଏହାକୁ ସ୍ଥିର କରିପାରିବା ଯେକ any ଶସି ଇଛାଧୀନ ସ୍ଥିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆମେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ଗୁଣ ଦେଖିବା । ପ୍ରପର୍ଟି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯେପରି ଆମେ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ କହିଥିଲୁ ଯେ ଏକାକରଣକୁ ଭିନ୍ନତାର ବିପରୀତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ

ଡେଣ୍ଡି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)dx$ ର dx ଦ୍ୱାରା ପ୍ରପର୍ଟି ହେଉଛି ଫଙ୍କସନ୍ ଯାହା ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏହା ହେଉଛି ଫଙ୍କସନ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଏବଂ ଯଦି ତୁମେ ସେହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ନିଅ । ସମାନ ଫଙ୍କସନ୍ ପାଇବା ଦ୍ୱ $property$ ିତୀୟ ପ୍ରପର୍ଟି ହେଉଛି ଫଙ୍କସନ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ହେଉଛି ଫଙ୍କସନ୍ ପୁସ୍ତକ ଏକ ସ୍ଥିର ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଦୁଇଟି ଏକ୍ସପ୍ରେସନ୍ କୁ ଦେଖ । ଏହି ସମୀକରଣଗୁଡ଼ିକର ପରୁଷ୍ଟ ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଏକ୍ସପ୍ରେସନ୍ କହେ ଯେ ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ଡିଫେରିଏସନ୍ ହେଉଛି ଫଙ୍କସନ୍ । ଦୁଇଟି ଅପରେସନ୍ ଡିଫେରିଏସ୍ ଏବଂ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ପରସ୍ପର ପାଇଁ ଓଲଟା ଅପରେସନ୍ କିଛି ଆମେ କହୁଛୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଓଲଟା ଅପରେସନ୍ ଭାବରେ ଚିହ୍ନା କରାଯାଇପାରେ କାରଣ ବିନ୍ଦୁ ଇନଭର୍ସ ଅପରେସନ୍ ଥିଲା ତାପରେ ଉଭୟ ଅପରେସନ୍ ର ପ୍ରୟୋଗ ପରେ ସେମାନେ ତୁମକୁ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ନିଜେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ କିଛି ଏଠାରେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଏକ ସ୍ଥିର ଅଟେ

ଡେଣ୍ଡି ଯଦି ଆମେ ସ୍ଥିରତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାକୁ ବିଚାର କରୁ ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏକ ବିପରୀତ ଅପରେସନ୍ ପରୁଷ୍ଟ ଭାବରେ ଚିହ୍ନା କରାଯାଇପାରେ

ଡେଣ୍ଡି ସମ୍ପର୍କ ଏକ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ କଳ୍ପନାରୁ ଜାଣିଥିବା ସଂଜ୍ଞା ବ୍ୟବହାର କରି ସିଧାସଳଖ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ । ଏହା ହେଉଛି ଯେ dx ଦ୍ୱାରା $f(x)$ ଛୋଟ $f(x)$ ସହିତ ସମାନ ଯେପରି କ୍ୟାପିଟାଲ୍ $f(x)$ ଛୋଟ $f(x)$ ର ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଅଟେ, ତେବେ $f(x)dx$ ର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ c ଅଟେ । $apital f(x) plus c$ ଡେଣ୍ଡି ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଏହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଉପରେ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଅପରେଟର୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବୁ ଯେ କ୍ୟାପିଟାଲ୍ f ହେଉଛି ଛୋଟ $f(x)$ ପାଇଁ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଡେଣ୍ଡି ଯଦି ଆମେ ଏଠାରେ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ତେବେ ଏହା ଆମକୁ dx ଦ୍ୱାରା ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)dx$ ପ୍ରୟୋଗ କରିବ । ତାହା ଯାହା d ରେ dx ଦ୍ୱାରା $f(x)$ ପୁସ୍ତକ c ଯାହା dx ଉପରେ df ସହିତ ସମାନ କାରଣ ସ୍ଥିର ର ସ୍ଥିର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଶୂନ୍ୟ ହେବ ଏବଂ ଆମେ ଏହି ସମ୍ପର୍କରୁ ଜାଣିଛେ ଯେ dx ଉପରେ df dx ର dx ଦ୍ୱାରା $f(x)$ ନୁହେଁ । ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)$ ଫଙ୍କସନ୍ ଫଙ୍କସନ୍ ଭାବରେ ପରିଣତ ହୁଏ

ଡେଣ୍ଡି dx ଦ୍ୱାରା ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)dx$ ନିଜେ ଫଙ୍କସନ୍ ଅଟେ

ଡେଣ୍ଡି ଏହା ପ୍ରପର୍ଟି ପାଇଁ ପ୍ରପର୍ଟି ଦେଖାଏ b ଆମେ ପୁନର୍ବାର ସଂଜ୍ଞା ବ୍ୟବହାର କରୁ

ଡେଣ୍ଡି ଆମେ ଧ୍ୟାନ ଦେବୁ ଯେ dx ଦ୍ୱାରା $f(x)$ ଯାହା ମୂଳତଃ f f ପ୍ରାଇମ୍ x ଅଟେ । ଯଦି ଆପଣ ଏହାକୁ nt derivative ର ପରିଭାଷା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ପୁନର୍ବାର ଦେଖନ୍ତି ତେବେ ଛୋଟ $f(x)$ ହେଉଛି f prime x ପାଇଁ ଆଣ୍ଡି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଏବଂ

ଡେଣ୍ଡି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ସଂଜ୍ଞା ବ୍ୟବହାର କରି ଆମେ ଲେଖିପାରିବା ଯେ f prime xdx ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ହେଉଛି $f(x)$ ପୁସ୍ତକ । c ରିଆଲ୍ ସେଟ୍ ସହିତ ଥିବା c ପାଇଁ ଏବଂ ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରପର୍ଟି bf ପ୍ରାଇମ୍ xdx ସହିତ $f(x)$ ପୁସ୍ତକ c ସହିତ ସମାନ

ଡେଣ୍ଡି ଆମେ ଏହି ପ୍ରପର୍ଟିକୁ ସଂଜ୍ଞା ବ୍ୟବହାର କରି ଦେଖାଇଛୁ ଯେ ଏକ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ସମାନ ଫଙ୍କସନ୍ ଏବଂ ଏକ ସ୍ଥିର ବିକ୍ରୟ ପ୍ରପର୍ଟି ଯାହାକୁ ଆମେ ଦେଖୁ । ଏହା ହେଉଛି ଯେ ଯଦି ଆମକୁ ଦିଆଯାଏ ଯେ ଦୁଇଟି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ସମାନ ଅଟେ ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଦୁଇଟି ଫଙ୍କସନ୍ ପାଇଁ $f(x)$ ଏବଂ gx ଯଦି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)dx$ ର dx ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $gx dx$ ର dx ସହିତ ସମାନ ତେବେ ଉଭୟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)$ ଏବଂ gx ସେଗୁଡ଼ିକ । ଫଙ୍କସନ୍ ସମାନ ପରିବାରର ଅଟେ ଯଦି ଆମେ ଦେଖାଇଥାଉ ତେବେ ଆମେ ଯାହା କରିପାରିବା ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଆମେ ଯାହା କରୁ ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଆମେ ଏକ୍ସପ୍ରେସନ୍ କୁ ଗ୍ରହଣ କରୁ ଯେ dx ଦ୍ୱାରା dx ଦ୍ୱାରା $f(x)dx$ ମାଲନସ୍ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $gx dx$ ଶୂନ୍ୟର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍

ଡେଣ୍ଡି ପ୍ରଥମେ ଏହାକୁ dx ଦ୍ୱାରା d ରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କର । ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $dx dx$ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ତାପରେ ଅପରେଟର୍ କୁ ବାହାରକୁ ନିଅ ଏବଂ ତାପରେ ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଏହି ଫର୍ମାଟରେ ଲେଖ, କାରଣ ଏହି ସମାନତା ସମସ୍ତ x ପାଇଁ ସତ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ

ଡେଣ୍ଡି ଏହି ସମାନତା ସମସ୍ତ x ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଅଟେ । ଏହା ସମ୍ଭବ ଯେ x ର କିଛି ଫଙ୍କସନ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଶୂନ୍ୟ ସହିତ ସମାନ, ଯଦି ଫଙ୍କସନ୍ ନିଜେ ଏକ ସ୍ଥିର ଅଟେ ତେବେ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି $gx dx$ ର $f(x)dx$ ମାଲନସ୍ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଏକ ସ୍ଥିର ସହିତ ସମାନ, ଆସନ୍ତୁ c କହିବା ଏବଂ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି । ଯଦି ମୁଁ ତାହା ଯାହା ପାର୍ଶ୍ୱରେ gx ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରେ ତେବେ ସମସ୍ତ ଫଙ୍କସନ୍ ର ସଂଗ୍ରହ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $gx dx$ ପୁସ୍ତକ c କୁ ଆସନ୍ତୁ ଏହାକୁ c କୁ ଡାକିବା ଯେପରି c ଗୋଟିଏ r ରେ ଅଛି ଏବଂ ସମାନ ଭାବରେ ଯଦି ମୁଁ $f(x)$ ଫଙ୍କସନ୍ କୁ ତାହା ପାର୍ଶ୍ୱରେ ନେବି ତେବେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)dx$ । ପୁସ୍ତକ c ଦୁଇଟି ଯେପରି c ଦୁଇଟି r ର ଅଟେ

ଡେଣ୍ଡି ସେମାନେ ଏହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ପାଇଁ ବକ୍ତା ପରିବାରକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଦୁଇଟି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କାରଣ ଏହି ସମାନତା ହେତୁ ଏହି ଦୁଇ ପରିବାର ସମାନ ଅଟନ୍ତି

ଡେଣ୍ଡି ଆମେ ସାଧାରଣତଃ do କରୁନାହିଁ ଯେହେତୁ ଏହି ପରିବାରଗୁଡ଼ିକ ସମାନ । ସାଧାରଣତଃ $here$ ଏଠାରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା କନଷ୍ଟାଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଚିହ୍ନା କର ନାହିଁ ଏବଂ ଆଗକୁ ଆମେ ah ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଅପରେଟର୍ ର କିଛି ଗୁଣ ଖୋଜୁ, ଏହି ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ଡିଫେରିଏସ୍ ଅପରେଟର୍ ର ପ୍ରପର୍ଟି ସହିତ ସମାନ, ଯାହା ତୁମେ ଆଗରୁ ଦେଖିଛୁ ପ୍ରଥମ ପ୍ରପର୍ଟି ହେଉଛି ଲାଇବ୍ରିଟି ପ୍ରପର୍ଟି ଯାହା ମୁଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦ୍ଧତିରେ $f(x)$ ପୁସ୍ତକ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ରେ ଲେଖିବି । $gx dx$ $f(x)dx$ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ସହିତ $gx dx$ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ସହିତ ସମାନ ଅଟେ ଏହା କହିଥାଏ ଯେ ଦୁଇଟି ଫଙ୍କସନ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ସେହି ଦୁଇଟି ଫଙ୍କସନ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ସହିତ ସମାନ

ଡେଣ୍ଡି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ମ sum ଲିକ ଭାବରେ ପରୁଷ୍ଟ ପରୁଷ୍ଟ ଉପରେ ବସ୍ତିତ ହେଉଛି ଯାହା ଆମେ ସରଳ । ଏଠାରେ କରନ୍ତୁ ଯେ ଆପଣ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ନିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱ d ର dx ଦ୍ୱ $different$ ାରା ଭିନ୍ନ କରନ୍ତୁ ଯେପରି ଆମେ ସମ୍ପର୍କରୁ ଜାଣିଥାଉ ଯାହା ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଦେଖାଇ ସାରିଛୁ ଯେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ହେଉଛି ଫଙ୍କସନ୍

ତେଣୁ ପ୍ରପର୍ତ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରି ମଧ୍ୟ ଆମେ ଆଗରୁ ପ୍ରମାଣ କରିସାରିଛୁ ଯେ ଏହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ $f(x)$ ପୁଣି $g(x)$ ଛଡା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ ଯାହାକୁ ଆମେ କହିଥାଉ ଯାହା ହେଉଛି ସମ୍ପର୍କ । ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମାନ ଜିନିଷ ଯାହା ଆମେ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ କରିବୁ ତାହା ଡାହାଣ ହାତକୁ ଭିନ୍ନ କରିବ କାରଣ ଆମେ ଆଗରୁ ଜାଣିଛେ ଯେ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଆଡିଟିଭ୍ ଉପରେ ବଣ୍ଟନକାରୀ ଅଟେ ଏବଂ

ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ dx ଦ୍ୱାରା dx ଦ୍ୱାରା $f(x)dx$ ପୁଣି d ର dx ଦ୍ୱାରା ଲେଖିବା । $g(x)dx$ ରେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରପର୍ତ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରି ଆମେ ଜାଣୁ ଯେ dx ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର dx ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $g(x)$ ର dx ଫଙ୍କସନ୍ ସହିତ ସମାନ, ଫଙ୍କସନ୍ $g(x)$ ଫଙ୍କସନ୍ ସହିତ ସମାନ

ତେଣୁ ଆମେ ଏଠାରେ ଯାହା ଦେଖାଇଛୁ ତାହା ହେଉଛି । ଯଦି ଆମେ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଏବଂ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଭିନ୍ନ କରିବା ତେବେ ଆମେ ସମାନ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ପାଇଥାଉ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କର ପୂର୍ବ ସମ୍ପର୍କରୁ ସେମାନେ ସମାନ ଆହା ପରିବାରର ଅଟନ୍ତି ଏବଂ

ତେଣୁ ଏହି ସମ୍ପର୍କ ସତ୍ୟ ଅଟେ
ତେଣୁ ଏହା ପ୍ରମାଣ କରେ ଯେ ଏହା ଉପରେ ଥିବା ar ଖୁବ୍ ସମ୍ପର୍କ । ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରପର୍ତ୍ତ ସ୍କାଲାର୍ ଗୁଣନ ପାଇଁ ଅଟେ

ତେଣୁ ଏଠାରେ ଏହା କ'ଣ କହୁଛି ଯେ k ସମୟର $f(x)dx$ ର ଏକାକରଣ $f(x)dx$ ର k ଥର ଏକାକରଣ ସହିତ ସମାନ । k ହେଉଛି କିଛି ସ୍ଥିର ଏହା ମଧ୍ୟ ଆମେ ସମାନ ଧାରଣା ବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରମାଣ କରିବୁ ଯେପରି ଆମେ ପୂର୍ବ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱ d ର dx ଦ୍ୱାରା କରିଛୁ ଏବଂ d ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱ d ର dx ଦ୍ୱାରା

ଆମେ ଜାଣୁ ଯେ ସ୍କାଲାର୍ k ନିଆଯାଇପାରେ । ଡିଫରେନ୍ସିଆଲ୍ ଅପରେଟର ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ପାଇଁ ଆମକୁ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରପର୍ତ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରି ପୁନର୍ବାର ସମାନ ଭାବରେ ପୂର୍ବ ପରି ଯେପରି ଆମେ ଦାବି କରୁ ଯେ $kf(x)dx$ $kf(x)dx$ ସହିତ ସମାନ ଯାହା ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ କରିବୁ ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଆମେ ଏହି ଦୁଇଟି ଗୁଣକୁ ଏକତ୍ର କରି

ରଖିବା । ଏକ ସାଧାରଣ ସୂତ୍ର
ତେଣୁ ଆସନ୍ତୁ କହିବା କନଷ୍ଟାଣ୍ଟ k 1 2 ଡର୍ ଡର୍ kn ଏବଂ ଫଙ୍କସନ୍ f ଗୋଟିଏ x ଦୁଇଟି x ଡର୍ ଡର୍ ଡର୍ fn x ର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି ଯେ k 1 f 1

ପୁଣି k 2 f 2 ପୁଣି ଡର୍ ଡର୍ ଡର୍ knf ନ୍ଦ x ସମାନ । ଯେହେତୁ ତୁମେ k କୁ ବାହାରେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟ୍ କର e ଆମକୁ ଏହି ଫଙ୍କସନ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଫଙ୍କସନ୍ ଆକ୍ସ ବର୍ଗ୍ ପୁଣି bx ପୁଣି c ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଖୋଜିବାକୁ ପଡିବ, ଯେହେତୁ ଆମେ ର $line$ ଖ୍ୟ ଗୁଣ ବିଷୟରେ ଜାଣିଛୁ

ତେଣୁ ଆମେ ଏହି abc କୁ କନଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଭାବରେ ଏଠାରେ ଲେଖିବା । x ହେଉଛି ବର୍ଗ୍ ପୁଣି b ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ x ପୁଣି c ଗାଢ଼ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଏବଂ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଅଛି ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ ଏକ dx ଭାବରେ ଲେଖିଥାଉ ଯାହାକୁ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଦେଖୁଛୁ କିମ୍ପା ଆମେ ଏଠାରେ ଆଣ୍ଟି ଡେରିଭେଟିଭ୍ ପଦ୍ଧତିକୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର

କରିପାରିବା ଯେ ଯଦି ଆମେ ଏହାର ଭିନ୍ନତା ଗ୍ରହଣ କରିବା । x କ୍ୟୁବ୍ by 3 ଦ୍ୱାରା ଆମେ x ବର୍ଗ୍ ପାଇବୁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହା ଆମେ x କ୍ୟୁବ୍ ଭାବରେ 3 ପୁଣି bx ଭାବରେ ଲେଖିପାରିବା ଯାହା ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଦେଖୁଥିବେ ଯେ ଏହା x ବର୍ଗ୍ ଦ୍ୱାରା two ାରା ଦୁଇଟି ପୁଣି ଛୋଟ c ପାଇଁ ଏକାକରଣର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯଦି ଆମେ x କୁ ଭିନ୍ନ କରିବା ତେବେ ଆପଣ ପାଇବେ । ଗୋଟିଏ

ତେଣୁ x ଫଙ୍କସନ୍ ଏଠାରେ ଦେଖାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଶେଷରେ ସ୍ଥିର
ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ c ବୋଲି କହିବୁ କାରଣ ଏହି c ପୂର୍ବରୁ ଏଠାରେ ଦେଖାଯାଉଛି

ତେଣୁ ଏହା ଆମକୁ ବୃକ୍ଷରେ ପକାଇବ ନାହିଁ
ତେଣୁ ଏହି ର $line$ ଖ୍ୟ ମିଶ୍ରଣର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ thi ହୋଇଯାଏ । s ଫଙ୍କସନ୍ ଯାହା ଏହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କୁ ଡିନୋଟି ଅଲଗା ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ରେ ଭାଙ୍ଗି ସହଜରେ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି କ que ଶିଳର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆମକୁ କିଛି ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଭିନ୍ନତା ବିଷୟରେ ଆମର ଜ୍ଞାନକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବୁ ଏବଂ କିଛି ସୂତ୍ର ଲେଖୁଛୁ ଯାହା ଆମକୁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ଏହି ସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକର

ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମ $basic$ ଲିକ ସୂତ୍ର ଅଟେ ଏବଂ ଆପଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ମନେ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ୍
ତେଣୁ ମୁଁ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ କ'ଣ କରିବି ମୁଁ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ର ଅନୁରୂପ ସୂତ୍ର ଲେଖିବି ଏବଂ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ମୁଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଲେଖିବି ।

ତେଣୁ ଆମର ଏହି d କୁ dx ର x ପାଖର n କୁ ବ n ାଇବା ପାଇଁ n ପୁଣି 1 କୁ n ପୁଣି 1 କୁ x କୁ ପାଖର n କୁ ବ $raise$ ାଇବା
ତେଣୁ ପାଖର ndx କୁ ବ $raised$ ାଇବା ଥିବା x ର ଅନୁରୂପ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ x କୁ ପାଖର n କୁ ପୁଣି 1 ଉପରେ n ପୁଣି 1 ପୁଣି ଏବଂ ଏକ ସ୍ଥିର c ଏଠାରେ

ଆମେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଉଚିତ୍ ଯେ n ମାଇନସ୍ 1 ସହିତ ସମାନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଆମେ ଏହି ମାଇନସ୍ 1 କେସ୍ ସହିତ ପୃଥକ ଭାବରେ ମୁକାବିଲା କରିବୁ ଯାହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ c ଭାବରେ ସମୟ ସମୟରେ ଆସିବ । ଯେପରି ଆମେ ଜାଣୁ ଯେ d ଦ୍ୱାରା x ଦ୍ୱାରା d ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଗୋଟିଏ dx ର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ

ଆମେ ଏହା ଦେଖି ସାରିଛୁ ଏହା x ପୁଣି ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚିତତା ବ୍ୟାକରଣଗତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ସାଇନ x ର dx ଦ୍ୱାରା କୋସାଇନ x ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କୋସାଇନ x ର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ । ସାଇନ x ପୁଣି cd ର dx ଦ୍ୱାରା cos ାରା କୋସାଇନ x ମାଇନସ୍ ସାଇନସ୍ x ପରି ପରିଣତ ହୁଏ

ତେଣୁ ଆମେ ଏଠାରେ ମାଇନସ୍ ସାଇନସ୍ ରଖୁଛୁ ଯାହା we ାରା ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଲେଖିବା ସେତେବେଳେ ଏହା ସାଇନ x ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ହୋଇଯାଏ ମାଇନସ୍ କୋସାଇନ x ପୁଣି ଏବଂ dx ର ସ୍ଥିର d ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର d । x ହେଉଛି ସେକେଣ୍ଟ ବର୍ଗ୍ x ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଦୁ $sorry$ ଖର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ମୁଁ ଏଠାରେ

dx କୁ ହରାଇଲି ସେକ୍ ବର୍ଗ୍ x dx ଟାନ୍ x ପୁଣି c ସହିତ ସମାନ, ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସମସ୍ତ ମାନକ ସୂତ୍ର ଯାହାକୁ ଆପଣ କର୍ଟେକ୍ସର dx ଦ୍ୱାରା any ାରା ଯେକ any ଶସି ରେଫରେନ୍ସ ବୁକ୍ସ ପାଇପାରିବେ ମାଇନସ୍ cos x ବର୍ଗ୍ । x କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏହାକୁ ଏହିପରି ଲେଖିବି ଯାହା cos ାରା ଏହା cos x ବର୍ଗ୍ x ର

ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ମାଇନସ୍ କୋଟ୍ x ପୁଣି ସ୍ଥିର d ଦ୍ୱାରା six ାରା ଛଅଟି ହେଉଛି ସେକ୍ x ଟାନ୍ x ଯାହା ଆପଣଙ୍କୁ ସେକ୍ x ଟାନ୍ xdx ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଦେଇଥାଏ ସେକ୍ x ସହିତ ସମାନ । ସିମ୍ପ୍ ର dx ଦ୍ୱାରା କ୍ରମାଗତ d । $ilarly$ $cosec$ x ହେଉଛି cos xx ଏବଂ cot x ଏଠାରେ ନକାରାତ୍ମକ ସଙ୍କେତ ସହିତ ଯାହା ପୁନର୍ବାର ସମାନ ଭାବରେ ମୁଁ ଏହାକୁ ଏଠାରେ ନେବି

ତେଣୁ ଏହା cos xx cot xdx ର ମାଇନସ୍ cos xx ପୁଣି c ସହିତ ସମାନ ହେବ ଏବଂ ଆମେ ବିପରୀତ ଟ୍ରାଇଗୋମେଟ୍ରିକ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଦେଖିବା । ଫଙ୍କସନ୍

ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ ପୂର୍ବ ଶ୍ରେଣୀ d ରେ ଦେଖୁଛୁ dx ର ପାପ ଓଲଟା x ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ମାଇନସ୍ x ସ୍କ୍ୱାର୍ଡର ବର୍ଗ୍ ମୂଲ ଏବଂ
ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ମାଇନସ୍ x ବର୍ଗ୍ ବର୍ଗ୍ ରୁଟ୍ dx ପାଇଁ ଏକାକରଣ ହେଉଛି ସାଇନ ଓଲଟା x ପୁଣି ସ୍ଥିର ଏବଂ ଆମର ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଦେଖୁଛୁ ଯେ dx ର ମାଇନସ୍ କୋସ୍ ଓଲଟା x ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ମାଇନସ୍ x ବର୍ଗ୍ ବର୍ଗ୍ ମୂଲ ସହିତ ସମାନ ଏବଂ

ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ମାଇନସ୍
ତେଣୁ ମୁଁ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ବୃକ୍ଷରେ ପଡ଼ିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ କାରଣ ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ସାରିଛୁ ଯେ ଏହି ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ପରିବାରର ଅଟେ । ବକ୍ର ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସାଇନ ଇନଭର୍ସ x ଏବଂ ମାଇନସ୍ କୋସାଇନ ଇନଭର୍ସ x ସେଗୁଡ଼ିକ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଆମେ ଆଗକୁ ଆହୁରି କିଛି ସୂତ୍ରକୁ dx ର ଟାନ୍ ଇନଭର୍ସ x ଦ୍ୱାରା ଦେଖିବା ଯାହା ଆମେ ଜାଣୁ । ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପୁଣି x ବର୍ଗ୍ ଅଟେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପୁଣି x ବର୍ଗ୍ dx ର ଏକାକରଣ ଟାନ୍ x ପୁଣି ସ୍ଥିର ସହିତ ସମାନ ଏବଂ ସମାନ ପୂର୍ବର ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବରେ dx ର କୋଟ୍ ଓଲଟା x ସହିତ ମାଇନସ୍ ଗୋଟିଏ ପୁଣି x ବର୍ଗ୍ ଉପରେ ମାଇନସ୍ ନେଇଥାଏ ।

ତେଣୁ dx ଉପରେ ଏକ ପୁଣି xa ସ୍କ୍ୱାର୍ଡ ହେଉଛି ମାଇନସ୍ ମିସ୍ ମିସ୍ ମିସ୍ ହୋଇଛି ଏଠାରେ କୋଟ୍ ଓଲଟା x ପୁଣି ଏବଂ dx ର ସେକ୍ସ ଇନଭର୍ସ x ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର d ହେଉଛି x ବର୍ଗ୍ ମାଇନସ୍ 1 ର x ବର୍ଗ୍ ମୂଲ ଉପରେ ଏବଂ

ତେଣୁ x ବର୍ଗ୍ ମାଇନସ୍ 1 ର x ବର୍ଗ୍ ମୂଲର ଏକାକରଣ । ସେକେଣ୍ଟ ଓଲଟା x ପୁଣି ସ୍ଥିର ଭାବରେ ସମାନ ଭାବରେ d ର cos x ଓଲଟା x ସହିତ ଏକ ନକାରାତ୍ମକ ସଙ୍କେତ ସହିତ x ବର୍ଗ୍ ମାଇନସ୍ ର ଏକ ବର୍ଗ୍ ମୂଲ ସହିତ ସମାନ

ତେଣୁ x ବର୍ଗ୍ ମାଇନସ୍ ର x ବର୍ଗ୍ ମୂଲ ଉପରେ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ dx ମଧ୍ୟ ଲେଖାଯାଇପାରିବ । କୋସେକ୍ ଓଲଟା x ପୁଣି କ୍ରମାଗତ c ର ମାଇନସ୍ ଭାବରେ କିନେମାଟିକ୍ ଏବଂ ଓଲଟା ଟ୍ରାଇଗୋମେଟ୍ରିକ୍ ଫଙ୍କସନ୍ ସହିତ ଆମର ଲୋଗାରିଥମିକ୍ ଏବଂ ଏକ୍ସପୋନେନାଲ୍ ଫଙ୍କସନ୍ ର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି, ଆମକୁ ପାଖର x କୁ ବ $raise$ ାଇବା ପାଇଁ dx ର d ଜ୍ଞାନ ଅଛି । er x ଯାହା ଆମକୁ x ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ dx ର ଏକ୍ସପୋନେନାଲ୍ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେପରି ପାଖର x କୁ ବ $raised$

ଫାକ୍ଟରାଲ୍ ଆପେକ୍ଷାରେ ଆମେ ଲେଖିପାରିବା ଯେ dx ର e ଦ୍ୱାରା ପାଖର nx କୁ n ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ଭାବରେ ଯେପରି n ରୁ 0 ରୁ ବଢ଼ି n ପାଇଁ ପାଖର nx କୁ e ରାସିଡ଼ି ଯାଏ | e କୁ ପାଖର $nxdx$ କୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍ ସହିତ ସମାନ, n କୁ ପାଖର nx କୁ n ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ଭାବରେ ଯେପରି n ରୁ 0 ରୁ ବଢ଼ି n ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥିର ପାଇଁ 0 ରୁ ଅଧିକ କିମ୍ବା n କିଛି ସମାନ ନୁହେଁ 0 ସମାନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସମାନ କାରଣ n ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ହେବ | ଗୋଟିଏ ଏବଂ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଗୋଟିଏ dx ପାଇଁ ଲେଖିଗଲା ଯାହା ଏବଂ ମୋଡ଼ x ର ଲଗ୍ ପାଇଁ dx ଦ୍ୱାରା d କୁ ମଧ୍ୟ ଜାଣି ଯାହା ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱାରା x ଅଟେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ $x dx$ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଲେଖିଗଲା ମୋଡ଼ x ପୂର୍ବ ଲଗାତାର ଭାବରେ ଲେଖାଯିବ

ତେଣୁ ଏହି ଆହା କେସ୍ ଯାହା ଯାହାକି ଯେତେବେଳେ ଆମେ x ବା e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍ ଆଲୋଚନା କରୁଛୁ nn କିଛି ଆହା ମାଲନ୍ସ ସହିତ ସମାନ ନୁହେଁ ତେଣୁ ଆପଣ ବୁ $that$ ଯେପରିକି ଯେ ଯେତେବେଳେ n ମାଲନ୍ସ ସହିତ ସମାନ ହୁଏ ଏହି ସୂତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଏହି ଫର୍ମୁଲାଗୁଡ଼ିକର ଯତ୍ନ ନିଆଯାଇପାରେ | ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୂଳ $fundamental$ ଲିକ

ତେଣୁ ଆମେ ମଧ୍ୟ | ସେମାନଙ୍କୁ ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ କାରଣ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିହ୍ନଟି ବ୍ୟବହାର କରିବା ଯାହାକୁ ମୁଁ ଉଦାହରଣ ସହିତ ଆଗକୁ ବ $before$ ଯା ପୂର୍ବରୁ ଏଠାରେ ରଖିବାକୁ ଚାହେଁ , ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ସମ୍ମାନ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ | କିଛି ଫଙ୍କସନ୍ ହୁଅନ୍ତୁ ଯାହା ପାଇଁ ଆମେ ହୁଏତ ଜାଣିନାହିଁ ଯେ ଯାହା q its ଯାହା ଏହାର ଆଣ୍ଟି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ କ'ଣ କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ q $such$ ଯାହା ଏହାର ଏକ ଉଦାହରଣ ପାଖର ମାଲନ୍ସ x ବର୍ଗ dx କୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍ ଯାହା e $elementary$ ଯାହା ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆଣ୍ଟି-ଡେରିଭେଟିଭ୍ | ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ପଲିନୋମିଆଲ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡଗୋନୋମେଟ୍ରିକ୍ ନିବେଶ ନମ୍ବର ଟ୍ରିକ୍ ଏକ୍ସପୋନେଣ୍ଟିଆଲ୍ ଇଣ୍ଟେଗ୍ରେସନ୍ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ

ତେଣୁ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇନପାରିବା ଏବଂ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ରୂପରେ ଛାଡ଼ିଥାଉ ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୁଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆମେ କିଛି ଉଦାହରଣ ଦେଖିବା | ଏବଂ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଯାହା ଆମେ ପ୍ରଥମ ଉଦାହରଣ ଶିଖୁଛୁ ଯାହା ପାଇଁ ମୁଁ ଫଙ୍କସନ୍ ର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ସମ୍ମାନ କରିବା ଅତି ସରଳ | e ପାଖର $3x$ ପୂର୍ବ dx କୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍

ତେଣୁ ଯଦି ଆପଣ ଏହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଦେଖନ୍ତି ତେବେ ଏହା ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟର ସମଷ୍ଟି ଅଟେ ଏବଂ ତେଣୁ ଆମେ ସମୀକରଣରେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରକୃତିର ଗୁଣ ବ୍ୟବହାର କରୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏହି ଫର୍ମରେ ଲେଖିବା e ପାଖର $3x$ କୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍ | କ୍ରମାଗତ 4 ବାହାରେ ପୂର୍ବ ଦ୍ୱିତୀୟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $1 dx$ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୂତ୍ରରୁ ଆମେ ଜାଣି ଯେ ପାଖର nx କୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍

ତେଣୁ ଇ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ପାଖର $3x^3 xdx$ କୁ ପାଖର କୁ ତିନି x ପୂର୍ବ କନଷ୍ଟାଣ୍ଟକୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍ | ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଇ ତିନି x ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ଭାବରେ ଚାରି ଗୁଣକୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍ ଯାହା ସ୍ଥିର

ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ ଚାରି ସି ଥାନ ପୂର୍ବ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ବୋଲି କହିବା ଯାହା ଆମେ ଆଗରୁ ଜାଣି ଯେ ଏହା ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ x ପୂର୍ବ ସ୍ଥିର c ଦୁଇଟି ଅଟେ ଯାହା q the ଯାହା ସମଗ୍ର ଶବ୍ଦ 4 ରୁ 3 e ହୋଇଯାଏ | ଶବ୍ଦ $3x$ ପୂର୍ବ x ପୂର୍ବ $4c$ 1 ପୂର୍ବ c 2 ରୁ e ରାସିଡ଼ି ଫାକ୍ଟରାଲ୍ ଯେତେବେଳେ c 1 ଏବଂ c 2 ଉଭୟ ସ୍ଥିର ଅଟେ ତେଣୁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରୁ କରିପାରିବା ଏବଂ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ନୂତନ ସ୍ଥିର ଭାବରେ ନାମିତ କରିପାରିବା

ତେଣୁ ଏହା 4 ରୁ 3 ଇ ପାଖର 3 କୁ ବୁଦ୍ଧି ପାଇବ | x ପୂର୍ବ x ପୂର୍ବ ଏକ ସ୍ଥିର c ତେଣୁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ହୋଇଯାଏ | ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଠାରେ ତୁମେ ତୁମେ ଏହା ମଧ୍ୟ କରିପାରିବ ଯେ ଏକୀକରଣ କରିବାବେଳେ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟ୍ କରିବାବେଳେ ତୁମେ କନଷ୍ଟାଣ୍ଟକୁ ବଦଳାଇବ କିମ୍ବା ତୁମେ ଏହା ମଧ୍ୟ କରିପାରିବ ଯେ ତୁମେ ଶେଷରେ କନଷ୍ଟାଣ୍ଟକୁ ବଦଳାଇ ପାରିବ ଏତେଥର ଆମେ କରୁନାହିଁ କିମ୍ବା ଆମେ କରିନାହିଁ | ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାବେଳେ ତୁମେ କନଷ୍ଟାଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ବଦଳାଇବ ବରଂ ଆମେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥିର ପୂର୍ବ କରି ଶେଷରେ ଏହା କରିବୁ

ତେଣୁ ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଉଦାହରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବୁ ଯେ x x ମାଲନ୍ସ ର ବର୍ଗ ମୂଲ୍ୟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କୁ ବର୍ଗ ମୂଲ୍ୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା | x ପୂର୍ବ ବର୍ଗ dx ଏତେଥର ଆମ ପାଖରେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ପ୍ରୟୋଗ ନ ଥାଇପାରେ ଯାହାକୁ ଆମେ ସିଧାସଳଖ ଶିଖୁଛୁ ଆମକୁ ହୁଏତ କିଛି ସରଳୀକରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଏଠାରେ ଯଦି ଆପଣ ଦେଖିବେ ଯେ ଆମେ ବର୍ଗକୁ ବିସ୍ତାର କରୁ ଯାହା ପାଇବୁ ତାହା ହେଉଛି ବର୍ଗ ମୂଲ୍ୟ ବର୍ଗର ଅର୍ଥ x ପୂର୍ବ q by ଯାହା ବର୍ଗ ରୁ x ବର୍ଗର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ q x ଯାହା x ମାଲନ୍ସ ଦୁଇଗୁଣ ଉପାଦ ଯାହା ଦୁଇଟି ହେଉଛି ର $line$ ଖ୍ୟ ପ୍ରପର୍ତ୍ତି ଏଠାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରେ ଯାହା q we ଯାହା ଆମେ ଯାହା ପାଇବୁ ତାହା ହେଉଛି $x dx$ ପୂର୍ବ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ | $x dx$ ମାଲନ୍ସ ଦୁଇଥର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଗୋଟିଏ dx ଯାହାକୁ ଆପଣ ଏଠାରେ ସୂତ୍ର x ବର୍ଗ q 2 ଯାହା 2 ପୂର୍ବ q x ଯାହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିପାରିବେ, ଏହା ହେଉଛି ମୋଡ଼ x ମାଲନ୍ସ $2x$ ପୂର୍ବ ଏବଂ ଏକୀକରଣର ଏକ ସ୍ଥିରତା

ତେଣୁ ଏହା ଏହି ମାମଲା ପାଇଁ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଟେ ତେଣୁ ଏକ ସମସ୍ୟା ଯାହାକି ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଟିକିଏ ଜଟିଳ ଦେଖାଯାଇପାରେ କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆମେ କିଛି ସମ୍ପର୍କ ବ୍ୟବହାର କରୁ ଯାହା ଆମେ ଆଗରୁ ଜାଣି ଏହା ସରଳୀକୃତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ଆମକୁ ଆମେ ଜାଣିପାରିବା ଯେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଅତି ସହଜ ସମାନ ଉଦାହରଣ ହୋଇଯିବ ଯାହା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ନେବି, ଆସନ୍ତୁ x କୁ q ନେବା | ମାଲନ୍ସ x ବର୍ଗ ପୂର୍ବ x ମାଲନ୍ସ $1x$ ମାଲନ୍ସ $1 dx$ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ଭାବରେ

ତେଣୁ ଏହା ଆରମ୍ଭରେ ଟିକିଏ ଜଟିଳ ଦେଖାଯାଏ କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆପଣ ଯତ୍ନ ସହ ଦେଖନ୍ତି ତେବେ ଆପଣ ଜାଣିପାରିବେ ଯେ ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦରେ ଆପଣ x ବର୍ଗକୁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ନେଇପାରିବେ ଯାହା q x ଯାହା x ମାଲନ୍ସ 1 ଆସିବ | ପୂର୍ବ q $term$ ଟିକିଏ ଶବ୍ଦଟି x ମାଲନ୍ସ 1 ଭାବରେ x ମାଲନ୍ସ q $divided$ ଯାହା ବିଭକ୍ତ | ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ x ମାଲନ୍ସ q by ଯାହା ବିଭକ୍ତ କରି ଦେଖିବେ ଆମେ x ବର୍ଗ ପୂର୍ବ ପାଇବୁ

ତେଣୁ ଏଠାରେ ଜଟିଳ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଶବ୍ଦଟି x ବର୍ଗ ପୂର୍ବ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ ଯାହା ପାଇଁ ନା | w ଆମେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ x ବର୍ଗକୁ ଆକଳନ କରିପାରିବା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହା ତିନିଟି q x ଯାହା x କୁ q ହେବ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହା x ଏବଂ ସ୍ଥିର ଅଟେ ତେଣୁ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ ଯେ ସମୀକରଣ ଉପରେ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିନାହିଁ

ତେଣୁ ଏହାକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଲେଖୁଛୁ | ଅଭ୍ୟାସ ସହିତ ସମୟ ତୁମେ ସିଧାସଳଖ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଲେଖି ପାରିବ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରୁଛୁ ସେତେବେଳେ ଆମେ ଏହି ସମସ୍ତ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ବିବରଣୀକୁ ଛାଡ଼ିଦେବୁ, କିଛି ଗ୍ରାଉଣ୍ଡଗୋନୋମେଟ୍ରିକ୍ ସମ୍ପର୍କ ଉଦାହରଣ ବ୍ୟବହାର କରି ତୁମେ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଉଦାହରଣ ଦେବ, ଚାରିଟି କହିବ ଯେ ଆମକୁ $\cos x$ ବର୍ଗ $x dx$ q $divided$ ଯାହା ବିଭକ୍ତ ସେକ୍ ବର୍ଗ x ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ହେବ | ଆମର ସିଧାସଳଖ ଏଠାରେ ଆମର ଏକ ସୂତ୍ର ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆପଣ ଏହାକୁ ଯତ୍ନ ସହ ଦେଖନ୍ତି ଏବଂ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡଗୋନୋମେଟ୍ରିକ୍ ସମ୍ପର୍କକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି ଯେ ସେକେଣ୍ଟ୍ ବର୍ଗ x କେବଳ \cos ବର୍ଗ x ଏବଂ $\cos x$ ବର୍ଗ x ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ,

ତେଣୁ ଆମେ ଲେଖିପାରିବା | ଏହା \cos ବର୍ଗ x ଉପରେ ସାଇନ ବର୍ଗ x ପରି ଯାହାକି ଚାନ ବର୍ଗ $x dx$ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଚାନ ବର୍ଗ x ପାଇଁ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଜାଣି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଆମେ ଚାନ of ର ସମ୍ପର୍କ ଜାଣି | ସେକ୍ ବର୍ଗ x ସହିତ x ଅଟେ ଏବଂ ଆମେ ସେକେଣ୍ଟ୍ ବର୍ଗ x ର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଜାଣି ତେଣୁ ଆମକୁ ଟିକିଏ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ଆମେ ଯାହା ଜାଣି ଏବଂ ଆମେ କିପରି ସମସ୍ୟାକୁ ସୂତ୍ରରେ ପରିଣତ କରିପାରିବା କିମ୍ବା ଏକ ସମସ୍ୟା ଯାହା ଆମେ ଆଗରୁ ଜାଣିଛୁ

ତେଣୁ ଆମେ ଜାଣି ଯେ ସୂତ୍ର ଏକ ପୂର୍ବ ଚାନ ବର୍ଗ | x ସେକେଣ୍ଟ୍ ବର୍ଗ x ସହିତ ସମାନ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ଫର୍ମୁଲାକୁ ଏଠାରେ ବ୍ୟବହାର କରି ଆମେ ଏହାକୁ ସେକେଣ୍ଟ୍ ବର୍ଗ x ମାଲନ୍ସ ଏକ dx ଭାବରେ ରଖିପାରିବା ଯାହା ଆପଣଙ୍କୁ ସେକେଣ୍ଟ୍ ବର୍ଗ x ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଦେବ, ଗୋଟିଏ x x ମାଲନ୍ସ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ହେଉଛି x ପୂର୍ବ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ | ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗଣନା କରିବା ପରେ ଜଟିଳ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସୂତ୍ର ଆମେ ଏକ ସମ୍ପର୍କରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ଯାହାକୁ ଆମେ ଜାଣିଥିଲୁ ଏବଂ ଆମେ ସେହି ସମ୍ପର୍କକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲୁ ଏବଂ ଶେଷରେ ଆମେ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ସମ୍ମାନ କରିଥିଲୁ ଯାହାକୁ ଆମେ ଭିନ୍ନତା ଏବଂ ଏକୀକରଣର ସମ୍ପର୍କରେ କରିବୁ ଯେ ଏହା ହେଉଛି ଉଭୟ ଅପରେଟର ଯାହା ଫଙ୍କସନ୍ ଡିଫରେନ୍ସିଆଲ୍ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ | ଏକ ଅପରେଟର ଏବଂ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅପରେଟର ଅପରେଟର ଲନପୁଟ୍ ଭାବରେ ଫଙ୍କସନ୍ ନିଅନ୍ତି ଯାହା ମୁଁ କହିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ dx fx ଦ୍ୱାରା ଏହା ଫଙ୍କସନ୍ ଉପରେ ପରିଚାଳିତ | x ତାପରେ କେବଳ ଏହା ଆପଣଙ୍କୁ f ପ୍ରାଇମ୍ x ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ସମାନ ଭାବରେ ଏଠାରେ $fx dx$ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଏହା ଆପଣଙ୍କୁ ଫଙ୍କସନ୍ fx

ଦେବା ପାଇଁ ଫଙ୍କସନ୍ ଇଫେକ୍ଟରେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥାଏ

ତେଣୁ ସେମାନେ ଅପରେଟର ଅଟନ୍ତି ଉଭୟେ ର line ଖ୍ୟ ପ୍ରପର୍ଟି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତା ପ୍ରପର୍ଟି ସମ୍ବନ୍ଧ କରନ୍ତି ଯଦି ଆମେ ଭିନ୍ନତା ଦେଖୁଥାଉ । ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ନେବା ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ନୀୟମ

ତେଣୁ ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ ହେଉଛି ଅନନ୍ୟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଯାହା ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯଦି ଆମେ ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ନେଉଛୁ ତେବେ ଏହା $f(x)$ ପୁଣି c ଅଟେ

ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ପରିଭାଷିତ କରିବା ପରି ଅନନ୍ୟ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଆମେ ଏହାକୁ ଡାକିବା । ଯେହେତୁ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଏକ ସ୍ଥିର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବିଚଳ ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯଦି ଆମେ ସ୍ଥିରକୁ ଅଣଦେଖା କରୁ ତେବେ ସେହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନୀୟମ ତେବେ ଆପଣ ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ର ଡେରିଭେଟିଭ୍ କୁ ଏକ ବିନ୍ଦୁରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିପାରିବେ ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏହା ଟାଙ୍ଗେଣୁର ଦିଗକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରେ କିନ୍ତୁ ସେପରି କ meaning ଶସି ଅର୍ଥ ନାହିଁ । ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରିବ ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ ଏକ ବିନ୍ଦୁରେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର କ meaning ଶସି ଅର୍ଥ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଏକ ବିନ୍ଦୁରେ ଡିଫେରିଏନ୍ସାଲ୍ ଟାଙ୍ଗେଣୁ ଦିଗର ଏକ ଅର୍ଥ ଅଛି ଯାହାକୁ ଆମେ ମଧ୍ୟ ଦେଖୁଛୁ । ଇ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଏବଂ dx ଦ୍ୱାରା ରଙ୍ଗ ପାଇଁ ସମାନ ଜ୍ୟାମିତିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ବକ୍ର ପରିବାର ପାଇଁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ପାଇଁ ଇ ଜ୍ୟାମିତିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବୁ understood ାପତେ ଯେ ଆମେ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ମାମଲାରେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଏହା ଏକ ସୀମିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ସମାନ ଭାବରେ ଆପଣ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିବେ । ଏହା ହେଉଛି ଯେ ଏହା ଶେଷରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସୀମିତ କରୁଛି ଯେପରି ଯୁଁ ଗୋଟିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ କହିସାରିଛି , ସେହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଡିଫେରିଏଲ୍ସର ଓଲଟା ଅପରେଟର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ କିନ୍ତୁ ଯୁଁ ଯେପରି କହିଥିଲି ଯେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥିତିର ଉପସ୍ଥିତି ହେତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ମୂଳତଃ the ବିପରୀତ ଅପରେଟର ନୁହଁନ୍ତି । ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଶିଖିବାକୁ ଯାଉଛି

ତେଣୁ କ specific ଶସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦ୍ଧତି ନାହିଁ ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହାତରେ ପ୍ରୟୋଗ ହେବ ଏବଂ ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ଉପରେ କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ

ତେଣୁ ଆମେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଦେଇ ଯିବା । ପ୍ରଥମ ପଦ୍ଧତି ଯାହା ଯୁଁ ଆଜି ତୁମ ପାଇଁ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଯାଉଛି, ତାହା ହେଉଛି ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ଦ୍ୱ method ାରା ପଦ୍ଧତି ଯେପରି ତୁମେ ନାନ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନରୁ ଦେଖିପାରିବ ।

ତେଣୁ ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଆମେ ଯାହା କରିବା ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)dx$ କୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁ ଯେ ଏଠାରେ ଥିବା ସ୍ୱାଧୀନ ଭେରିଏବଲ୍ ହେଉଛି x t ର କିଛି ଫଙ୍କସନ୍, ଯାହାର ଏହି ଭିନ୍ନତା ଉପରେ କିଛି ଗୁଣ ଅଛି ଯାହା ଦ୍ୱ we ାରା ଆମେ ଏହାକୁ ଭିନ୍ନ କରିପାରିବା ତେବେ ଏହା ଆମକୁ dt ଦ୍ୱାରା d ପ୍ରାକ୍ତମ ସହିତ ସମାନ କରିବ ଏବଂ ଡିଫେରିଏନ୍ସାଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଆମେ ଏହାକୁ ଲେଖିପାରିବା ଯେହେତୁ $dx = g dt$ ସହିତ ସମାନ । ମୂଳ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଯଦି ଯୁଁ ଏହାର ନାମ କରେ, ତେବେ ଏହା g ର $g dx$ ଦ୍ୱାରା $g dt$ ଦ୍ୱାରା x କୁ ବଦଳାଇ f ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ହୋଇଯାଏ ତେଣୁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $f(x)dx$ ର ସୂତ୍ର ଯଦି ଯୁଁ x ରୁ t କୁ ସ୍ୱ independent ାଧୀନ ଭେରିଏବଲ୍ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରେ ତେବେ ଏହା ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ ର ଅନ୍ୟ ଏକ ସୂତ୍ରରେ ପରିଣତ ହୁଏ | gtg ପ୍ରାକ୍ତମ $t dt$ ର f

ତେଣୁ ଯୁଁ ଏଠାରେ ପୁନଃ r ଲିଖନ କରିବି $f(x) dx$ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ $g(t) dt$ ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଭାବରେ ଲେଖାଯାଇପାରିବ | les of integral x ଏବଂ t ସେମାନେ ତମି ଏବଂ

ତେଣୁ ଆହା କିଛି ସମୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଯେ x କୁ $g(t)$ ଭାବରେ ବାଛିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆମେ $g(t)$ ଭାବରେ $ah(t)$ କୁ ବାଛି ପାରିବା ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି x ର ଫଙ୍କସନ୍ ଭାବରେ t

ତେଣୁ x ର କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଫଙ୍କସନ୍ ଆମେ ବାଛି ପାରିବା । t ଭାବରେ ଏବଂ ତା' ପରେ ଆମେ ସେହି ଆହା ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ସହିତ ଅଗ୍ରଗତି କରିପାରିବା ଯାହା ଠିକ୍ ସମୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ଯୁଁ ଅତି ସରଳ ଉଦାହରଣ ନେବି

ତେଣୁ ଆସନ୍ତୁ ଏଠାରେ ଏକ ଉଦାହରଣ ନେବା ଯେ ଗୋଟିଏ ପୁଣି x ବର୍ଗ dx ଉପରେ ଦୁଇଟି x ର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ସମ୍ପାନ କରିବା ।

ତେଣୁ ଆମେ ତତକ୍ଷଣାତ୍ ପ୍ରାଥମିକ ସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱ this ାରା ଏହି ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ଯାହା ବିଷୟରେ ଆମେ ଆଗରୁ ଜାଣିଛୁ କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆପଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତି ଯେ ଏଠାରେ ନାନକରଣ ଶକ୍ତ ଯଦି ଆପଣ ଏହାକୁ ଭିନ୍ନ କରନ୍ତି ତେବେ ଆପଣ ଯାହା ପାଇବେ ତାହା ହେଉଛି $2x$ ଯାହା ଏଠାରେ ସାଂଖ୍ୟିକ ଶକ୍ତ ସହିତ ସମାନ ଏବଂ

ତେଣୁ ଯଦି ଆପଣ ଯଦୂର ସହ ଏଠାରେ ଦେଖନ୍ତି | ଡିଫେରିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଗୁଣିତ ଡେରିଭେଟିଭ୍ ଅନ୍ୟ ଏକ ଭେରିଏବଲ୍ ରେ ଡିଫେରିଏଲ୍ ଭାବରେ ଲେଖାଯାଇପାରିବ ତେଣୁ ଯଦି ଯୁଁ ଭାବୁଛି ଯେ ଏହି ଫଙ୍କସନ୍ $g(x)$ ଭାବରେ ଅଛି ତେବେ ଏହା g ପ୍ରାକ୍ତମ $x dx$ ଛଡା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ

ତେଣୁ ଯୁଁ ଏହାକୁ ଏକ ନୂଆ ଭେରିଏବଲ୍ ରେ ରୂପାନ୍ତର କରିପାରିବି । ଆମେ ଏହା କିପରି କରିପାରିବି

ତେଣୁ t କୁ 1 ପୁଣି x ବର୍ଗ ସହିତ ସମାନ ପରିଭାଷିତ କରେ କିମ୍ବା କିଛି ସମୟ ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥାଉ ଯେ 1 ପୁଣି x ବର୍ଗକୁ t ସହିତ ସମାନ କରନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ୱ d ାରା ଡିଫେରିଏନ୍ସାଲ୍ ଆମେ ଏହାକୁ ସର୍ବଦା ଏହି ଫ୍ୟାଶନରେ ଲେଖିବା dt ଡେରିଭେଟିଭ୍ ସହିତ ସମାନ ଯାହା $2x$ ଗୁଣ ଅଟେ | $x dx$ ରେ ଡିଫେରିଏଲ୍

ତେଣୁ dt ଦୁଇଟି $x dx$ ସହିତ ସମାନ , ପ୍ରଦତ୍ତ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କଲ୍ ରେ ଏହି ପ୍ରତିସ୍ଥାପନକୁ ଏହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ ଭାବରେ ଆମେ ଏହାକୁ dt ଉପରେ ପାଇବୁ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଫର୍ମଟି ସେହି ଫର୍ମରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଛି ଯାହା ଆମେ ଆଗରୁ ଜାଣିଛୁ ଏବଂ ଏହା ଆମକୁ ମୋଡ୍ t ର ଲଗ୍ ଦେବ । ପୁଣି କନଷ୍ଟାଣ୍ଟ କିନ୍ତୁ ଆମର ସମସ୍ୟା x ରେ ଥିଲା

ତେଣୁ ଆମକୁ x କୁ ଫେରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ t କୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଏକ ପୁଣି x ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପୁଣି c ସହିତ ସମାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ବଦଳାଇବ ତେଣୁ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଇନର ଅନ୍ୟ ଏକ ସରଳ ଉଦାହରଣ ଏକୀକରଣ । ଆମ୍ଭ ପୁଣି $b dx$

ତେଣୁ ଆପଣ ସହଜରେ ଦେଖିପାରିବେ କି ଯୁଁ ଆମ୍ଭ ପୁଣି b କୁ କିଛି ନୂଆ ଭେରିଏବଲ୍ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରେ କି ଆମେ ପାପର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଲ୍ ଜାଣୁ

ତେଣୁ ଏହି ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ କୁ ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ax plus b କୁ ସମାନ ଭାବରେ ବଦଳାଇବୁ ଯାହା ଦ୍ୱ ad ାରା $adx dt$ ଏବଂ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ସହିତ ସମାନ । ଯୁଁ ପାପ tdt ସହିତ ସମାନ ହୋଇଯାଏ ଯାହା ଦ୍ୱ we ାରା ଆମେ ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ପାପ tdt ଦ୍ୱ put ାରା ରଖୁ

ତେଣୁ ପାପର ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଦ୍ୱାରା କୋସାଇନ୍ t ର ମାଇନସ୍ ଛଡା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ ଏବଂ ଶେଷରେ ଆମେ ଏକ ସ୍ଥିର c ଯୋଗ କରିବୁ ଯାହା ଆପଣଙ୍କୁ $\cos t$ ର ମାଇନସ୍ ଦେବ । ଆମକୁ ପୂର୍ବରୁ ଜଣାଶୁଣା କୁଣ୍ଡଳ ପୁଣି b ପରି ଏକ ପୁଣି c ଦ୍ୱ divided ାରା ବିଭକ୍ତ ହୋଇଛି ଏହି ସମ୍ପର୍କକୁ ସାଧାରଣ କରାଯାଇପାରେ ଯାହାକୁ ଆମେ ଆମର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶ୍ରେଣୀରେ ଦେଖିବା ଯେ ଯଦି ଆମକୁ ଏକ ଫଙ୍କସନ୍ ଦିଆଯାଏ ଯାହା କୁରା ax ି ପୁଣି ଭାବରେ ଲାଇନ୍ ଟର୍ମ ଥାଏ ତେବେ ଏହା ସର୍ବଦା ।

ସେହି ଫଙ୍କସନ୍ ର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ସ୍ଥିର ଦ୍ୱ divided ାରା ବିଭକ୍ତ

ତେଣୁ ଆମେ ଆଜି ଯାହା ଶିଖୁଛୁ ତାହା ସଂକ୍ଷେପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରିବୁ

ତେଣୁ ଆମେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ଗୁଣ ଶିଖୁଛୁ ଆମେ କିଛି ପ୍ରାଥମିକ ସୂତ୍ର ମଧ୍ୟ ଶିଖୁଛୁ ଯାହା ସରଳ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରାଲ୍ ର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଶିଖୁଛୁ ଏବଂ ଭିନ୍ନତା ଏବଂ ଏକୀକରଣର ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟ ଶିଖୁଛୁ । ପ୍ରତିସ୍ଥାପନର ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ଧତି ଶିଖି ଧନ୍ୟବାଦ ।